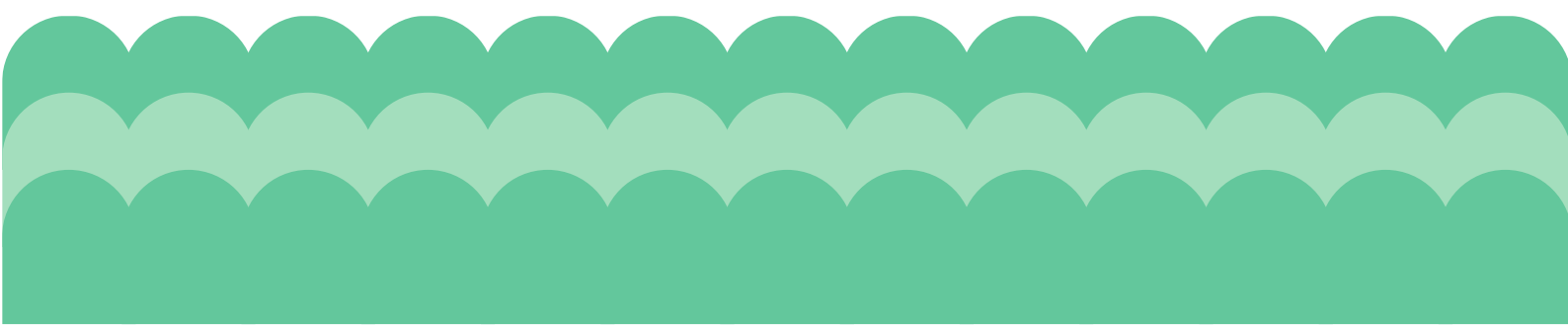

Kinnarin koulun 9. luokan valinnaiset opinnot

lv. 2025–2026

Sisällys

1	Yleistä	3
2	Valinnaisuus yläkoulussa	4
3	Valinnaisten opintojen arviointi	5
4	Valinnaiset opinnot ja jatko-opinnot	6
5	Valinnaisten opintojen valinta omassa koulussa	7
5.1	Taide- ja taitoaineiden valinnaisten tuntien esittely	10
5.2	Valinnaisten aineiden esittely.....	14
5.2.1	Syventävät valinnaiset aineet, pitkä 2vvt.....	14
5.2.2	Soveltavat valinnaiset aineet, pitkä 2vvt	18
5.2.3	Syventävät valinnaiset aineet, lyhyt 1vvt	19
5.2.4	Soveltavat valinnaiset aineet, lyhyt 1vvt.....	23

1 Yleistä

Tämä opas on tarkoitettu Kinnarin koulun 8. luokan oppilaille ja heidän huoltajilleen antamaan tietoa valinnaisista opinnoista ja niiden valitsemisesta lukuvuodelle 2025–2026. Oppaassa esitellään tarjolla olevat taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit ja valinnaiset aineet sekä niiden tavoitteet, sisällöt ja arviointiperusteet.

Valinnat tehdään 7. ja 8. luokalla seuraavaa lukuvuotta varten. Valintoihin sitoudutaan koko lukuvuodeksi eikä niitä voi vaihtaa ilman erityisen painavaa syytä (esim. oppilaan terveydelliset syyt). On tärkeää, että valinnoista keskustellaan ja päätetään yhdessä huoltajan kanssa.

Koululla on oikeus päättää toteutettavista taide- ja taitoaineiden valinnaisista tunneista, valinnaisista aineista ja ryhmien muodostamisesta. Mikäli oppilaan ensimmäinen valinta ei toteudu, valinnainen pyritään toteuttamaan varavalintojen perusteella.

Taide- ja taitoaineiden valinnaisten tuntien sekä valinnaisten aineiden suorittaminen edellyttää säännöllistä läsnäoloa ja aktiivista työskentelyä. Päättötodistuksen saaminen edellyttää kaikkien oppiaineiden suorittamista hyväksytysti.

Koululla lisätietoa valinnaisista opinnoista antavat oppilaanohjaajat:

Minna Hirvonen
puh. 040 315 3732
etunimi.sukunimi@jarvenpaa.fi

Sanna Pappila
puh. 040 315 2299
etunimi.sukunimi@jarvenpaa.fi

2 Valinnaisuus yläkoulussa

Perusopetuksen valinnaisten opintojen yhteisenä tehtävänä on syventää oppimista, laajentaa opintoja ja vahvistaa jatko-opintovalmiuksia. Valinnaiset opinnot tarjoavat oppilaille mahdollisuuden kehittää osaamistaan kiinnostuksensa mukaisesti. Valinnaisuus tukee opiskelumotivaatiota ja kartuttaa valintojen tekemisen taitoja.

Valinnaisia opintoja on kahdenlaisia:

A) Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit: musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta ja kotitalous

B) Valinnaiset aineet: syventävät ja soveltavat valinnaiset aineet

Järvenpäässä taide- ja taitoaineiden valinnaisia tunteja ja valinnaisia aineita opiskellaan seuraavasti:

	Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit (vvt)	Valinnaiset aineet (vvt)
7. lk	0,5*	
8. lk	2,5	3
9. lk	2	3

*7. luokan 0,5vvt kohdistetaan kaikissa kouluissa käsityöhän tai taide- ja taitoaineiden painotettuun opetukseen

Osa valinnaisten opintojen tunneista käytetään painotetun opetuksen järjestämiseen. Painotettuun opetukseen osallistuvalla oppilaalla jää yläkoulussa valittavaksi valinnaisia opintoja seuraavasti:

- 8.luokalla yksi 2vvt ja 0,5vvt taide- ja taitoaineiden valinnaisia tunteja sekä 1vvt valinnaisia aineita
- 9. luokalla yksi 2vvt taide- ja taitoaineiden valinnaisia tunteja sekä 1 vvt valinnaisia aineita

Tuntijakoon kokonaisuudessaan voi tutustua Järvenpään perusopetuksen opetussuunnitelmassa: [Järvenpään kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelma - ePerusteet \(opintopolku.fi\)](#)

3 Valinnaisten opintojen arviointi

Taide- ja taitoaineiden valinnaisten tuntien sekä valinnaisten aineiden suorittaminen edellyttää säännöllistä läsnäoloa ja aktiivista työskentelyä. Päätötodistuksen saaminen edellyttää kaikkien oppiaineiden suorittamista hyväksytysti.

A) Taide- ja taitoaineiden valinnaisista tunneista ei tule erillistä arvosanaa todistukseen. Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit arvioidaan osana yhteisesti opiskeltavia taide- ja taitoaineita (musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta ja kotitalous).

B) Valinnainen aine tulee todistukseen näkyviin omana oppiaineenaan. Pitkä valinnainen aine (2vvt) arvioidaan numerolla ja lyhyt valinnainen aine (1vvt) arvioidaan hyväksytty/hylätty -merkinnällä.

Mikäli sanallisesti arvioitu (hyväksytty -merkintä) valinnainen aine katsotaan jonkin yhteisen oppiaineen syventäväksi opinnoiksi, sen suoritus voi korottaa kyseisen oppiaineen arvosanaa.

Yhteisen oppiaineen syventävät valinnaiset aineet merkitään päättötodistukseen välittömästi kyseisen oppiaineen alle. Ne valinnaiset aineet, jotka eivät liity mihinkään yhteiseen oppiaineeseen tai sisältävät aineksia useasta eri oppiaineesta, merkitään päättötodistukseen otsikon ”soveltavat valinnaiset aineet” alle. Jokainen tarjottava valinnainen aine muodostaa oman oppimääränsä, joka suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan itsenäisenä kokonaisuutena.

4 Valinnaiset opinnot ja jatko-opinnot

Kaikilla perusopetuksen oppimäärän suorittaneilla on yleinen jatko-opintokelpoisuus riippumatta valinnaisista opinnoista. Niiden opiskelu ei ole edellytyksenä perusopetuksen jälkeisiin opintoihin. Valinnaisista opinnoista saadut valmiudet voivat kuitenkin helpottaa jatko-opintoja.

Ammatillisiin oppilaitoksiin haettaessa pistelaskussa otetaan huomioon oppilaan päättötodistuksesta yleinen koulumenestys ja painotettavat arvosanat. Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit sekä valinnaiset aineet vaikuttavat pisteisiin tietyin ehdoin. Yleisen koulumenestyksen keskiarvoa laskettaessa otetaan huomioon sellaiset yhteiseen oppiaineeseen kuuluvat syventävät valinnaiset aineet, jotka arvostellaan numeroin (oppimäärän laajuus vähintään 2 vvt). Jos oppilaalla on numeroarviointi useammasta samaan yhteiseen oppiaineeseen kuuluvasta valinnaisesta aineesta, lasketaan ensin näiden arvosanojen keskiarvo. Pisteet painotettavista arvosanoista (kotitalous, kuvataide, käsityö, liikunta, musiikki) lasketaan yhteisen oppiaineen arvosanan ja siihen kuuluvan syventävän valinnaisen aineen keskiarvosta.

Yleislukioihin pyritään pääsääntöisesti päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvolla. Vain valinnaisina aineina opiskeltavat kielet lasketaan lukuaineiden keskiarvoon.

5 Valinnaisten opintojen valinta omassa koulussa

Järvenpäässä valinnaiset opinnot valitaan Wilmassa 10.3.-23.3.2025. Koulu lähettää erillisen Wilma -viestin, kun valinnaistarjotin aukeaa ja antaa viestissä ohjeet valintojen tekemiseksi.

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit

Tästä valitaan yksi pitkä valinta (2 vvt) ja kaksi varavalintaa.

PITKÄ 2vvt	
	Kotitalouden valinnaiset tunnit
	Kuvataiteen valinnaiset tunnit
	Käsityön valinnaiset tunnit
	Liikunnan valinnaiset tunnit
	Musiikin valinnaiset tunnit

Valinnaiset aineet, pitkä (2vvt)

Tästä valitaan yksi pitkä valinnainen aine (2vvt) ja kaksi varavalintaa. Jos oppilas on valinnut 8. luokalle B2-kielen, sitä opiskellaan myös 9. luokalla, jolloin oppilas ei tee tästä mitään valintaa. Myöskään painotetun opetuksen oppilas ei valitse tästä mitään.

	Valinnaisen aineen nimi	Syventävä	Soveltava
	Beats & Loops -elektronista musiikkia	x	
	Bima – biologia ja maantieto		x
	Pallopelit	x	
	Piirustus ja maalaus	x	
	Tekninen työ	x	
	Tekstiilityö	x	
	Sesonkiruokia ja sesonkileivontaa	x	

Valinnaiset aineet, lyhyt (1vvt)

Tästä valitaan yksi lyhyt valinnainen aine (1vvt) ja kaksi varavalintaa. Oppilas ei voi opiskella samaa lyhyttä valinnaista ainetta sekä 8. että 9. luokalla.

	Valinnaisen aineen nimi	Syventävä	Soveltava
	Arkkitehtuuri ja muotoilu	x	
	Historialliset elokuvat ja dokumentit	x	
	Hyvinvoiva ja onnellinen minä		x
	Juokse ja voimaile tavoitteellisesti	x	
	Lauluklubi	x	
	Leivontataidot	x	
	Lukupiiri	x	
	Psykologia		x
	Retkeily		x
	Suunnittele ja valmista käsityötuote, kovat materiaalit	x	
	Suunnittele ja valmista käsityötuote, pehmeät materiaalit	x	

5.1 Taide- ja taitoaineiden valinnaisten tuntien esittely

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit jatkavat yhteisinä oppiaineina opetettavien musiikin, kuvataiteen, käsityön, liikunnan tai kotitalouden oppimääriä. Valinnaisen tavoitteet ja sisällöt määräytyvät näiden kautta. Oppilas saa lukuvuositolustukseen vain yhden arvosanan kustakin opiskelemastaan taide- ja taitoaineesta.

Kotitalouden valinnaiset tunnit, pitkä valinta 2vvt

Valinnaisen tavoite ja sisältö:

Tavoitteena on ymmärtää hyvien tapojen ja tasa-arvon merkitys, vahvistaa arjen hallinnan taitoja suunnittelemalla ja valmistamalla arki- ja juhla-aterioita erityisruokavaliot huomioiden, valmistaa suomalaisten ruokien lisäksi kansainvälisiä ruokia ja tutustua eri maiden tapoihin. Laajennetaan elintarvikkeiden ja ruokailun tapakulttuurin tuntemusta valmistaen ja nauttien myös kansainvälisiä ruokia niin Euroopasta kuin kaukomaista. Perehdymme myös raaka-aineiden pakkausmerkintöihin ja ruoan ekologisuuteen sekä toteutamme itse suunniteltuja ateriakokonaisuuksia.

Opetukseen sisältyy hygieniosaamisen jakso, jonka aikana opiskelemme hygieniapassin opetusmateriaalia. Jakson aikana voi vapaavalintaisesti suorittaa omakustanteisesti (n. 30 €) hygieniapassin.

Valinnaisen arviointi:

Oppilaan edistymistä ja työskentelyä arvioidaan suhteessa opetussuunnitelman tavoitteisiin. Arviointi kohdistuu oppilaan käytännön toimintataitoihin, yhteistyö-, vuorovaikutustaitoihin sekä tiedonhankinta- ja tiedonkäsittelytaitoihin. Arviointiin vaikuttavat myös oppilaan oppiaineeseen asennoituminen ja harrastuneisuus. Arviointi tapahtuu jatkuvan arvioinnin ja havainnoinnin sekä kirjallisten- ja näyttökokeiden avulla. Oppilaat arvioivat itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin avulla omaa ja toisten toimintaa. Numeroarvioinnin perusteet selvitetään oppilaille kurssin alussa.

Kuvataiteen valinnaiset tunnit, pitkä valinta 2vvt

Valinnaisen tavoite ja sisältö:

Lähtökohtana kuvalliselle työskentelylle ovat oppilaan havainnot, ajatukset, ideat ja tunteet. Kehitetään omaa ilmaisua ja tyyliä. Havainnoidaan ympäristöä, luontoa, rakennuksia, muotoja ja tiloja. Kurssin tehtävissä yhdistellään eri tekniikoita ja haastetaan kuvallisessa tuottamisessa ajattelemaan asioita eri näkökulmista.

Kuvia tehdään eri tavoin ja tekniikoin. Opitaan tekemällä ja taiteellisen prosessin kautta. Kuvia katsotaan ja luetaan kuvan, tekijän ja vastaanottajan näkökulmasta. Tutkitaan taiteen, ympäristön ja median kuvia. Vaikutetaan kuvien avulla.

Valinnaisen päätteeksi jokainen toteuttaa päättötyön, joka suunnitellaan ja toteutetaan itsenäisesti itseä kiinnostavasta aiheesta. Oppilas voi valita päättötyön tekotavan omaan aiheeseensa sopivaksi.

Valinnaisen arviointi:

Oppimisen arviointi pohjautuu opetussuunnitelman tavoitteisiin ja se on luonteeltaan kannustavaa ja oppilaan yksilöllisen edistymisen huomioivaa. Oppilaita ohjataan arvioinnilla omien ajatusten ilmaisemiseen ja toisten näkemysten arvostamiseen. Jatkuvassa arvioinnissa voidaan painottaa oppilaan oman tyylin kehittymistä eteenpäin.

Käsityön valinnaiset tunnit, pitkä valinta 2vvt

Valinnaisen tavoite ja sisältö:

Käsityössä tavoitteena on oppia käsityön tekniikoita ja työtapoja valmistaen erilaisia itseä kiinnostavia tuotteita.

Käsityö on monimateriaalinen oppiaine, jossa toteutetaan käsityöilmaisuun, muotoiluun ja teknologiaan perustuvaa toimintaa valmistamalla käsityötuote. Käsityön valinnaisilla tunneilla on mahdollista syventää oppilaan mielenkiinnonkohteiden kautta sekä tekstiilityön että teknisen työn työtapoja.

Valinnaisen arviointi:

Arviointiin kuuluu työskentely kokonaisen käsityöprosessin mukaisesti kaikkine vaiheineen alkaen suunnittelusta ja päättyen tuotteen valmistumiseen itsearviointineen.

Liikunnan valinnaiset tunnit, pitkä valinta 2vvt

Valinnaisen tavoite ja sisältö:

Liikunta on oppiaine, jossa pyritään lisäämään oppilaiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä ja hyvinvointia niin koulun arjessa kuin vapaa-aikana.

Valinnainen liikunta sisältää runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa, jolla pyritään kehittämään oppilaiden kestävyyttä, voimaa, nopeutta ja liikkuvuutta. Näitä ominaisuuksia kehitetään mm. juoksulenkkeilyn, pallopelien, jumppailun, musiikkiliikunnan, lihaskuntoharjoittelun, jääpelien, vesiliikunnan, akrobatian ja muun kuntoliikunnan parissa sekä mahdollisuuksien mukaan tutustumalla eri urheiluseurojen lajitarjontaan ja liikuntapaikkoihin. Psyykkiseen vaikuttavuuteen pyritään positiivisella asenteella sekä myönteisillä ja haastavilla liikuntakokemuksilla, jotka tuottavat onnistumisen elämyksiä. Sosiaalisessa toimintakyvyssä painotetaan myönteisen minäkuvan vahvistumista. Tähän pyritään erilaisilla pari- ja ryhmätehtävillä, vastuun ottamisella omatoimisten liikuntatehtävien suorittamisesta, yhteissuunnittelulla, ryhmäohjaustehtävillä sekä toisten huomioimisella ja kannustamisella.

Valinnaisen arviointi:

Arviointiin vaikuttavat tuntiaktiivisuus, asenne liikuntaa ja liikkumista kohtaan, oman parhaansa yrittäminen, ryhmätyöskentely sekä oppiminen.

Musiikin valinnaiset tunnit, pitkä valinta 2vvt

Valinnaisen tavoite ja sisältö:

Musiikin valinnaisilla tunneilla kehitetään musiikillista ilmaisua laulaen ja soittaen erilaisia musiikkityylejä sekä omatoimisten luovien tehtävien avulla. Tavoitteena on myös itsetuntemuksen ja minäpystyvyyden kehittyminen, yhdessä toimiminen sekä

musiikin luoma hyvinvointi luonnollisena osana elämää.

Valinnaisryhmä osallistuu aktiivisesti ohjelmiston ja esiintymisten suunnitteluun. Tunneilla soitetaan ja lauletaan paljon erilaista musiikillista materiaalia ja käytetään laajasti eri soittimistoa. Valinnaisilla tunneilla on myös mahdollisuuksia toteuttaa omia projekteja musisoiden ja teknologiaa hyödyntäen (esim. kuvaa ja ääntä yhdistävät videot, omat sävellykset, itse valittujen kappaleiden harjoittelu jne.).

Valinnaisen arviointi:

Arvioinnissa painottuvat osallistuminen työskentelyyn ja kehittyminen omalla taitotasolla sekä itsearviointi.

5.2 Valinnaisten aineiden esittely

Valinnaiset aineet jaetaan syventäviin valinnaisiin aineisiin ja soveltaviin valinnaisiin aineisiin. Syventävät valinnaiset aineet syventävät ja laajentavat yhteisten oppiaineiden tavoitteita ja sisältöjä. Soveltavat valinnaiset aineet voivat sisältää aineksia useasta eri oppiaineesta tai laaja-alaisesta osaamisesta.

Valinnaiset aineet arvioidaan omina oppiaineina. Pitkät valinnaiset aineet (vähintään 2vvt) arvioidaan numeroin. Lyhyet valinnaiset aineet (1vvt) arvioidaan hyväksytty/hylätty -merkinnällä. Mikäli sanallisesti arvioitu (hyväksytty-merkintä) valinnainen aine katsotaan jonkin yhteisen oppiaineen syventäviksi opinnoiksi, sen suoritus voi korottaa kyseisen oppiaineen arvosanaa.

5.2.1 Syventävät valinnaiset aineet, pitkä 2vvt

Valinnaisen aineen nimi: **Beats & Loops -elektronista musiikkia**
Oppiaine, johon pitkä syventävä valinnainen aine liittyy: musiikki

Valinnaisen aineen tavoite ja sisältö:

Tutustutaan mm. konemusiikkiin ja sen tuottamiseen erilaisten sovellusten ja laitteiden avulla. Valinnaisessa pyritään tarjoamaan oppilaille mahdollisuus myönteisiin musiikkikokemuksiin sekä luovaan työskentelyyn musiikkiteknologiaa hyödyntäen. Valinnainen sopii kaikille musiikin tekemisestä kiinnostuneille eikä vaadi aikaisempaa kokemusta.

Beats & loops -elektronista musiikkia valinnaisessa perehdytään muun muassa omien kappaleiden tekemiseen sekä biittien ja looppien maailmaan käyttämällä esimerkiksi erilaisia

rumpukoneita, looppereita, samplereita ja syntetisaattoreita. Oppilailla on mahdollisuus osallistua valinnaisen aineen sisällön suunnitteluun.

Valinnaisen aineen arviointi:

Keskeisellä sijalla arvioinnissa ovat oppilaan osallistuminen työskentelyyn sekä itsearviointi.

Valinnaisen aineen nimi: **Pallopelit**

Oppiaine, johon pitkä syventävä valinnainen aine liittyy: liikunta

Valinnaisen aineen tavoite ja sisältö:

Tavoitteena on syventää tietoja ja taitoja eri pallopeleille yhteisistä ja toisistaan erottavista taitotekijöistä sekä lisätä pallopelien taktista osaamista. Tunneilla kehitetään oppilaiden ”palloilusilmää” eli kykyä havainnoida, ymmärtää ja soveltaa opittuja taitoja omien palloilutaitojen kehittämiseksi ja paremmaksi pelitaktiseksi osaamiseksi. Perusajatuksena on pyrkiä siirtämään jossakin pallopelissä opitut perustaidot ja -tiedot myös muihin pallopeleihin.

Kunkin pallopelin osalta harjoitellaan perustaitojen lisäksi vaativampia lajitaitoja ja peliin taktista osaamista pelitilanteessa. Tähän pyritään keskittymällä jaksoittain esim. yksilö- ja joukkuepeleihin sekä mailapeleihin omina kokonaisuuksina. Osaamista kehitetään niin harjoittelemalla kuin pelaamalla sekä havainnoimalla muiden suorituksia ja tekemällä erilaisia pari- ja ryhmätyöskentelyätehtäviä.

Valinnaisen aineen arviointi:

Numeroarviointiin vaikuttavat tuntiaktiivisuus, asenne liikuntaa ja liikkumista kohtaan, oman parhaansa yrittäminen, ryhmätyöskentely sekä oppiminen.

Valinnaisen aineen nimi: **Piirustus ja maalaus**

Oppiaine, johon pitkä syventävä valinnainen aine liittyy: kuvataide

Valinnaisen aineen tavoite ja sisältö:

Valinnaisessa tavoitteena on syventää tietotaitoa erilaisten piirtimien ja maalausvälineiden käytössä, sekä niiden eri tekniikoissa. Piirustus ja maalaus valinnaisessa keskitytään pitkälti omassa ilmaisussa edistymiseen. Valinnaiseen aineeseen voidaan sisällyttää ryhmän kesken toteutettava julkinen maalausprojekti (esim. Koulun käytävän maalauskokonaisuus tai katutaide-/graffitiprojekti kaupunkitilaan) mahdollisuuksien mukaisesti.

Valinnaisessa syvennyttään erilaisten piirto- ja maalausvälineiden sekä -materiaalien käyttöön ja niitä opitaan entistä paremmin soveltamaan osana omaa ilmaisua. Osassa piirustus ja maalaus valinnaisen tehtävistä on vapaa aihe ja tekotapa.

Valinnaisen aineen arviointi:

Oppimisen arviointi on luonteeltaan kannustavaa ja oppilaan yksilöllisen edistymisen huomioivaa. Oppilaita ohjataan arvioinnilla oman ilmaisun kehittämiseen, omien ajatusten ilmaisemiseen ja toisten näkemysten arvostamiseen. Arvioinnissa katsotaan myös ryhmätyöskentelytaitoja.

Valinnaisen aineen nimi: **Tekninen työ**

Oppiaine, johon pitkä syventävä valinnainen aine liittyy: käsityö

Valinnaisen aineen tavoite ja sisältö:

Valinnaisessa suunnitellaan ja valmistetaan itselle tarpeellisia käsityötuotteita käyttäen kovien käsitöiden materiaaleja ja työtapoja.

Mahdollisuus syventyä yhteen tai harjoittaa monipuolisesti eri käsityötekniikoita; 3D-mallinnus ja valmistus laserilla tai 3D-tulostimella, puun työstö, metallin työstö ja elektroniikkarakentelu.

Valinnaisen aineen arviointi:

Teknisen työn arvioinnissa painottuvat suunnitelmallisuus, työskentelytaidot ja turvallisuuden noudattaminen. Hyväksyttävään suoritukseen vaaditaan oppilaalta oman työn suunnittelemisen ja työn saattamisen valmiiksi.

Valinnaisen aineen nimi: **Tekstiilityö**

Oppiaine, johon pitkä syventävä valinnainen aine liittyy: käsityö

Valinnaisen aineen tavoite ja sisältö:

Valinnaisjaksolla suunnitellaan ja valmistetaan itselle mieluisia käsityötuotteita käyttäen pehmeiden käsitöiden materiaaleja ja työtapoja.

Mahdollisuus syventyä yhteen tai harjoittaa monipuolisesti harjoittaa monipuolisesti eri käsityötekniikoita; ompelu, värjäys, kankaanpainanta, huovutus, makramee, neulonta, virkkaus jne. Myös tuunausprojekteille tervetuloa! Oma käsityötuote voi olla vaikkapa huppari, kesävaate, sisustustekstiili, harrastusväline, laukku, matto, neulevaate tai -asuste, koru, printti jne.

Valinnaisen aineen arviointi:

Jaksoon kuuluu kokonaisen käsityön toteuttaminen eli suunnittelu, kokeilut, valmistus ja itsearviointi.

Valinnaisen aineen nimi: **Sesonkiruokia ja sesonkileivontaa**

Oppiaine, johon pitkä syventävä valinnainen aine liittyy: kotitalous

Valinnaisen aineen tavoite ja sisältö:

Tutustumme edullisiin, nopeisiin ja sesongin mukaisiin ruokiin ja leivonnaisiin kotitalousluokassa.

Tutustumme nopeisiin ja helppoihin arkiresepteihin. Huomioimme vuoden kiertoa niin raaka-aineiden, sesongin ja kalenterivuoden juhlia silmällä pitäen. Opettelemme hyödyntämään erilaisia ylijääneitä raaka-aineita ja valmistamaan niistä uusia aterioita.

Valinnaisen aineen arviointi:

Oppilaan edistymistä ja työskentelyä arvioidaan suhteessa opetussuunnitelman tavoitteisiin. Arviointi kohdistuu oppilaan käytännön toimintataitoihin, yhteistyö-, vuorovaikutustaitoihin sekä tiedonhankinta- ja tiedonkäsittelytaitoihin. Arviointi tapahtuu jatkuvan arvioinnin ja havainnoinnin sekä kirjallisten- ja näyttökokeiden avulla. Kotitaloudesta annetaan käytännön kotitehtäviä. Oppilaat arvioivat itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin avulla omaa ja toisten toimintaa. Numeroarvioinnin perusteet selvitetään oppilaille kurssin alussa.

5.2.2 Soveltavat valinnaiset aineet, pitkä 2vvt

Valinnaisen aineen nimi: **BiMa - Biologia maantieto**

Valinnaisen aineen tavoite ja sisältö:

Syventää biologian ja maantiedon tietoja ja taitoja.

Millaista tuhoa hurrikaani Katrina sai aikaan vuonna 2005? Miten ihmisen ruuansulatus toimii käytännössä? Keitä ovat maorit? Mitä kolibrit tekevät öisin?

Aiheita tutkimuksiin ja tekemiseen löytyy muun muassa luonnosta, ihmisestä, eläimistä, maailman eri kulttuureista ja maailmalla mylläävistä luonnonilmiöistä ja -katastrofeista. Huomioon otetaan kurssilaisten omat toiveet aiheista ja ilmiöistä, joita olisi hauska tutkia. Voimme esimerkiksi rakentaa loukkuja, avata eläimiä, katsella elokuvia, askarrella tulivuoria, kasvattaa karpäsiä ja perehtyä aboriginaalien elämään.

BiMa valinnaisessa keskitytään kokeellisiin töihin, tutkimusten tekemiseen ja projekteihin sekä yksin että ryhmässä.

Valinnaisen aineen arviointi:

Arviointi tapahtuu jatkuvan arvioinnin perusteella. Eli arvioinnissa huomioidaan tuntityöskentely sekä tunnilla annetut tehtävät ja tutkimusraportit, jotka kootaan portfolion eli oppimiskansion muotoon. BiMa valinnaisessa ei ole kokeita.

5.2.3 Syventävät valinnaiset aineet, lyhyt 1vvt

Valinnaisen aineen nimi: **Arkkitehtuuri ja muotoilu**

Oppiaine, johon lyhyt syventävä valinnainen aine liittyy: kuvataide

Valinnaisen aineen tavoite ja sisältö:

Muotoilu ja arkkitehtuuri ovat jo vuosituhansia olleet erottamaton osa ihmisten arkea ja kaupungistumisen myötä niiden merkitys on edelleen vahvistunut. Valinnaisjaksolla on tavoitteena kehittää entisestään tuntemusta arkkitehtuurista ja muotoilusta, sekä oppia suunnittelu- ja muotoiluprosessin vaiheet ja osata soveltaa niitä työskentelyssään.

Arkkitehtuuri- ja muotoiluvalinnainen perustuu ensisijaisesti käytännön rakentelu- ja muotoilutehtäviin. Valinnaisjaksolla opitaan muotoilun perusteita, harjoitellaan muotoiluprosessia ja rakennetaan pienoismalleja erilaisista tuotteista ja rakennuksista monenlaisia materiaaleja käyttäen. Työskentely sisältää yksilö- ja ryhmätehtäviä. Arkkitehtuurissa rakenteet, tila, valo, materiaalit, värit ja muodot ovat keskeisiä tekijöitä työskentelyssä. Tuotesuunnittelussa pohditaan muun muassa käytettävyyttä ja materiaalivalintoja. Valinnaisessa aineessa tutustutaan myös arkkitehtuurin sekä muotoilun historiaan ja alojen tärkeisiin suunnittelijoihin.

Valinnaisen aineen arviointi:

Arvioinnissa katsotaan oppilaan työskentelyn tavoitteellisuutta, mielikuvitusta ja ongelmanratkaisutaitoja ja kykyä käyttää eri materiaaleja tarkoituksenmukaisesti työskentelyssään. Arviointi on luonteeltaan kannustavaa ja yksilöllisen edistymisen sekä ryhmän jäsenenä toimimisen huomioivaa.

Valinnaisen aineen nimi: **Historialliset elokuvat ja dokumentit**

Oppiaine, johon lyhyt syventävä valinnainen aine liittyy: historia

Valinnaisen aineen tavoite ja sisältö:

Opit uutta menneisyydestä, syvennät käsitystäsi historiallisista ilmiöistä ja kehität kulttuurintuntemustasi.

Valinnaisessa katsotaan oppilaiden toiveiden ja mahdollisuuksien mukaan historiallisia tapahtumia ja henkilöitä käsitteleviä elokuvia ja dokumentteja. Välissä keskustellaan katsotusta elokuvasta tai dokumentista sekä siihen liittyvistä teemoista.

Valinnaisen aineen arviointi:

Valinnaisesta ei anneta numeroarvosanaa, hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan läsnäoloa oppitunneilla sekä elokuvien ja dokumenttien katsomista ja niiden kommentointia. Ei kokeita eikä läksyjä.

Valinnaisen aineen nimi: **Juokse ja voimaile tavoitteellisesti**

Oppiaine, johon lyhyt syventävä valinnainen aine liittyy: liikunta

Valinnaisen aineen tavoite ja sisältö:

Opit uutta henkilökohtaisesta harjoitusohjelman suunnittelusta, syvennät tietouttasi kuntosalija juoksuharjoittelusta ja kehität haluamiasi osa-alueita. Valinnaiseen osallistuminen edellyttää kiinnostusta oman harjoittelun suunnitteluun ja sen seuraamiseen.

Valinnaisessa käydään lyhyesti läpi juoksu- ja kuntosaliharjoittelun teoriaa, jonka jälkeen laadit itsellesi henkilökohtaiset tavoitteet ja harjoitusohjelman. Tunneilla toteutetaan oppilaiden harjoitusohjelmiin sopivia juoksuharjoitteita ja käydään mahdollisuuksien mukaan kuntosalilla ohjatusti. Oppilaiden toiveet otetaan huomioon valinnaistuntien sisällöissä.

Valinnaisen aineen arviointi:

Valinnaisesta ei anneta numeroarvosanaa, hyväksytyyn suoritukseen vaaditaan jakson alussa laadittu henkilökohtainen harjoitusohjelma ja harjoituspäiväkirja

Valinnaisen aineen nimi: **Lauluklubi**

Oppiaine, johon lyhyt syventävä valinnainen aine liittyy: musiikki

Valinnaisen aineen tavoite ja sisältö:

Valinnaisen tavoitteena on ilmaisun, itsetuntemuksen ja minäpystyvyyden kehittyminen laulun kautta, yhdessä toimiminen ja rohkaistaminen laulamiseen sekä musiikin luoma hyvinvointi luonnollisena osana elämää.

Lauluklubilla lauletaan yhdessä paljon erilaista ohjelmistoa. Valinnaisryhmä osallistuu ohjelmiston ja mahdollisten esiintymisten suunnittelemiseen. Lisäksi valinnaisessa voi opiskella myös säestämistä eri soittimilla, tutustua laulutekniikoihin sekä harjoitella mikrofonin käyttöä. Tarjolla on tietysti myös karaokea!

Valinnaisen aineen arviointi:

Keskeisellä sijalla arvioinnissa ovat oppilaan osallistuminen sekä itsearviointi.

Valinnaisen aineen nimi: **Leivontataidot**

Oppiaine, johon lyhyt syventävä valinnainen aine liittyy: kotitalous

Valinnaisen aineen tavoite ja sisältö:

Leivontataidot valinnaisessa on tavoitteena perehtyä leivonnän perustaitoihin ja tekniikoihin. Kertaamme erilaiset taikinatyyppit ja valmistamme niistä erilaisia leivonnaisia. Valinnaisessa aineessa leivotaan sekä suolaisia että makeita leivonnaisia arkeen ja juhlaan. Tuntien sisältöön vaikuttavat kalenterivuoden juhlat sekä kurssilaisten toiveet.

Valinnaisen aineen arviointi:

Arviointiin vaikuttaa tunnilla saatu näyttö oppilaan osaamisesta.

Valinnaisen aineen nimi: **Lukupiiri**

Oppiaine, johon lyhyt syventävä valinnainen aine liittyy: äidinkieli ja kirjallisuus

Valinnaisen aineen tavoite ja sisältö:

Tunneilla pidetään erilaisia lukupiirejä oppilaiden toiveiden mukaan. Lisäksi vierailaan koulun kirjastossa ja kaupunginkirjastossa kuulemassa esittelyjä erilaisista kirjoista. Kirjoja voi lukea, kuunnella tai vaikka lukea ääneen ryhmänä. Lukupiirissä on tarkoitus keskustella tai tuoda luettujen teosten pohjalta ajatuksia. Luettavaa voidaan käsitellä esimerkiksi piirtämällä.

Tavoitteena on tutustua erilaisiin kirjoihin osallistujien toiveiden mukaisesti ja käsitellä luettuja tekstejä yhdessä vaihtelevin tavoin.

Valinnaisen aineen arviointi:

Arviointi perustuu tunneilla osallistumiseen; lukeminen tai kirjojen kuunteleminen, keskustelut ja tehtävät, jotka käsittelevät luettuja teoksia.

Valinnaisen aineen nimi: **Suunnittele ja valmista käsityötuote, kovat materiaalit**

Oppiaine, johon lyhyt syventävä valinnainen aine liittyy: käsityö

Valinnaisen aineen tavoite ja sisältö:

Valinnaisjaksolla suunnitellaan ja valmistetaan itselle tarpeellisia käsityötuotteita käyttäen kovien käsitöiden materiaaleja ja työtapoja.

Mahdollisuus syventyä yhteen tai harjoittaa monipuolisesti eri käsityötekniikoita; 3D-mallinnus ja valmistus laserilla tai 3D-tulostimella, puun työstö, metallin työstö ja elektroniikkarakentelu.

Valinnaisen aineen arviointi:

Valinnaisen aineen arvioinnissa painottuvat suunnitelmallisuus, työskentelytaidot ja turvallisuuden noudattaminen. Hyväksyttävään suoritukseen vaaditaan oppilaalta oman työn suunnitteleminen ja työn saattaminen valmiiksi.

Valinnaisen aineen nimi: **Suunnittele ja valmista käsityötuote, pehmeät materiaalit**
Oppiaine, johon lyhyt syventävä valinnainen aine liittyy: käsityö

Valinnaisen aineen tavoite ja sisältö:

Valinnaisjaksolla suunnitellaan ja valmistetaan itselle tarpeellisia käsityötuotteita käyttäen pehmeiden käsitöiden materiaaleja ja työtapoja.

Mahdollisuus kässäillä monipuolisesti eri käsityötekniikoilla; ompelu, värjäys, kankaanpainanta, huovutus, makramee, neulonta, virkkaus jne. Myös tuunausprojekteille tervetuloa! Oma käsityötuote voi olla, vaikka huppari, kesävaate, sisustustekstiili, harrastusväline, laukku, neulevaate tai -asuste, koru, printti jne.

Valinnaisen aineen arviointi:

Jaksoon kuuluu kokonaisen käsityön toteuttaminen eli suunnittelu, kokeilut, valmistus ja itsearviointi.

5.2.4 Soveltavat valinnaiset aineet, lyhyt 1vvt

Valinnaisen aineen nimi: **Hyvinvoiva ja onnellinen minä**

Valinnaisen aineen tavoite ja sisältö:

Omasta hyvinvoinnista huolehtiminen on hyvän ja onnellisen elämän perusedellytyksiä. Onnelliset ihmiset voivat paremmin ja heillä on positiivinen vaikutus ympäristöönsä. Oman hyvinvoinnin ylläpitämiseksi tarvitaan taitoja, jotka ovat opittavissa. Niitä ovat esimerkiksi läsnäolo-, vahvuus-, ihmissuhde-, itsensä johtamisen ja onnellisuustaidot.

Tavoitteena on lisätä oppilaan hyvinvointia ja onnellisuutta. Oppilas oppii, mistä hyvinvointi ja onnellisuus koostuvat sekä saa konkreettisia keinoja työkaluja oman hyvinvoinnin ja onnellisuuden ylläpitoon.

Oppilas tutustuu oppitunneilla hyvinvointitaitoihin ja sen osataitoihin, joita ovat läsnäolo-, vahvuus-, ihmissuhde-, myötätunto-, tunne-, itsensä johtamisen ja onnellisuustaidot. Hän saa tietoa aivojen tuottamista vääristymistä, jotka ovat hyvinvoinnin ja onnellisuuden esteenä. Tunneilla kokeillaan erilaisia harjoitteita, jotka rauhoittavat, rentouttavat ja virkistävät meitä. Ne kehittävät myös itsetuntemusta ja tuovat hyvää oloa.

Valinnaisen aineen arviointi:

Arviointi perustuu oppilaan omaan aktiivisuuteen kehittää omaa hyvinvointiaan kokonaisvaltaisesti ja oppimispäiväkirjan kirjoittamiseen.

Valinnaisen aineen nimi: **Psykologia**

Valinnaisen aineen tavoite ja sisältö:

Tavoitteena on oppia ymmärtämään ihmisen toimintaa ja sen taustalla vaikuttavia tunteita, motivaatiotekijöitä, persoonallisuutta, aivojen rakennetta ja toimintaa sekä mielenterveyttä. Tavoitteena on tutustua psykologian eri osa-alueisiin ja psykologian tutkimuskenttään. Psykologian valinnaiskurssilla perehdytään ihmisen kehitykseen elämänkaaren eri vaiheissa, ajatteluun, aivotoimintaan sekä mielenterveyteen ja sen häiriöihin. Lisäksi tutustumme motivaation rakentamiseen ja osatekijöihin, tehostamme oppimisstrategioita ja harjoittelemme käyttämään muistia tehokkaasti.

Tunneilla työskennellään ryhmä- ja yksilötehtävien parissa, tehdään toiminnallisia harjoituksia ja kirjallisia tehtäviä, pelataan teemaan liittyviä pelejä sekä katsotaan ajankohtaisia ohjelmia. Valinnaisjakson aikana voidaan järjestää tutkijavierailu, jossa kurssilaiset pääsevät esittämään kysymyksiä psykologian alan tutkijalle.

Valinnaisen aineen arviointi:

Arviointi painottuu oppituntityöskentelyyn.

Valinnaisen aineen nimi: **Retkeily**

Valinnaisen aineen tavoite ja sisältö:

Tukea oppilaan luontosuhdetta ja kannustaa luonnossa liikkumiseen. Lisätä oppilaan ympäristötietoutta ja antaa retkeilyn perustaidot. Oppilaan kiinnostuksen herättäminen luontoa ja retkeilyä kohtaan. Oppilas oppii liikkumaan turvallisesti ja suunnitelmallisesti sekä havainnoimaan ympärillä olevaa luontoa.

Suunnittelemme ja toteutamme yhdessä yön yli kestävän retken esimerkiksi johonkin lähellä olevaan kansallispuistoon. Vaellamme retkellä noin 5 kilometriä päivässä ja kuljetamme samalla varusteet (mm. teltta, makuupussi, ruuat) leiripaikalle ja sieltä pois. Varusteita ei tarvitse löytää itseltä, niitä voi myös lainata koulusta tai kavereilta. Retkeily valinnaisen sisältöön kuuluvat: retken suunnittelu, retkeilijän perustaidot ja luontoretken toteutus käytännössä sekä luonnon havainnointi erilaisilla välineillä ja aisteilla.

Valinnaisen aineen arviointi:

Valinnaisen hyväksytty suoritus edellyttää retkelle osallistumista ja aktiivista toimintaa ryhmässä.